

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 9 r.; 9 mėnesiams
6 r. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 r. 60 k.; 3
mėnesiams 2 r. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Rugsėjo 18 d. 1916 m.

N° 71 (100).

Minske, Smolenske, Orle ir k.

„Lietuvių Balsui“ tuojaus reikalingas
igaliotinis (nė), priiminėti prenumera-
tai, skelbimams ir t. t. Del sąlygų kreip-
ties: Иероградъ, Саперный пер. 9—9.
„Lietuvių Balsui“.

„Lietuvių Balsas“

galima pirkti prie Šv. Kotrinos
bažnyčios,

prie Katedros (1-moji rota, kieme),
prie Šv. Stanislovo bažnyčios, ir
prie Šv. Bonifacio Bažnytėlės (Petra-
pilio pusėje).

Reikalingi „Lietuvių Balsui“ nuo-
latiniai platintojai vaikai nuo 12—16
metų. Mokama alga ir nuošimčiai.
Priimami tik petrapiliečiai.

Kreipties „Lietuvių Balso“ Admi-
nistracijon, Saperų g-lė Nr. 9—9.

Petrapilis, rugsėjo 18 d.

Ar vien tik buržujams ir klerikalams gali rūpėti tautos dalykai?

Baisusis karas kuriam laikui suardė
mūsų tautos gyvenimą, išblaškė į visas
puses kultūros pajėgas. Daugelis lietu-
vių visuomenės veikėjų yra dėl to la-
bai susirūpinę savo tautos likimu. Ir
tame nieko nėra nuostabu, nes lietuviai
tik paskutiniu dešimtmėčiu galėjo dau-
giau ar mažiau rūpintis naminiams sa-
vo reikalais, gi pirmiau tai jiems buvo
neleidžiama, kadangi buvo uždrausta
spauda. Tuoju po spaudos išgavimo
jaunai ir nedidelei mūsų inteligentijai
užkrauta buvo tiek darbo, kad nebėli-
kdavo atsilsui mažos valandėlės. Tuo
pačiu laiku teko vartyti kultūros darbą
ir nuolat kovoti su lenkininkais, kurie,
leidus lietuviams spaudą, apskelbė at-
virą karą „litvomanams“. Lietuvių in-
teligentijs iš pradžių užsiėmė tautybės
gaivinimu, t. y. lietuviybės kėlimu, ir
tada dar beveik visos mūsų partijos
šiuo darbu užsiėmusios buvo; delto
bendrojo darbo vaisiai tuoju pasirodė:
lenkai daugelyje vietų nusileido ir pri-
pažino lietuviams teises savistoviai gy-
venti. Tačiau dar daug Lietuvoje liko
tokių vietų, kur tautybės gaivinimas
buvo tik pradėtas ir nepabaigtas, nes
karas tuoju užpuolė ir viską sustabdė.
Šiuo gi svarbiuoju mūsų tautos gyve-
nimo momentu, kada karo vėsula tran-
ko Lietuvą, kai kurie mūsų tautiečiai
nepaliauna tvirtinė, kad grynai tauti-
niais dalykais užsiimanti vien buržuazi-
ja ir kad tikrai, esą, buržuazijai reika-
linga ir naudinga kulti tautos susipra-
timas, esą, tai darbas buržuazijos ir
klerikalų.

Kiek yra neteisinga panašiai manan-
čių žmonių nuomonė, gali mums paro-
dyti kitų buvusių pavergtųjų tautų at-
budimo istorija, kur aiškiai matoma,
jog visur tas atbudimas apsirėiškė tau-
tos susipratimo procesu, kurį vedė ir
palaikė visos partijos, susivienijusios
šitam bendram tautos darbui. Ir apskri-
tai kalbant, kada tautos gyvybei gresia
didelis pavojus, tai dažniausiai prieš
tą pavojų sukyla visos partijos, kurios
ima veikti išvien. Mūsų tėvynė dabar-

tinu momentu jaučia besirūpinantį prie-
jos pavojų, tačiau mūsų partijos ir ne-
mano apie vienybę, bet atbulai — kai
kurie visuomenės veikėjai net ypačiai
užsiima tos vienybės ardymu. Pavy-
zdžiui prisiminkime, kokią didelį tru-
kšmą pakėlė „Naujoji Lietuva“, kada
Dumos atstovas M. Yčas apsiėmė su
Dumos delegacija važiuoti užsienin.
Dar M. Yčas nebuvo išvažiavęs užsie-
nin, o jau „Naujoji Lietuva“, lyg koks
pranašas, stengėsi išrodyti savo skaity-
tojams, jog iš to nieko gero nebus, ir
šalia to tiek pamazgų išliejo ant paties
atstovo ir jo padėjėjų, kad ir „N. L.“
šalininkams pasidarė kartu gerklėje.
Tiesa, galima nesutikti su tuo, kad Du-
mos delegacija galinti ką nors gera
duoti, galima tai visa ir kritikuoti, bet
užsipulti nei iš šio, nei iš to ant tų žmo-
nių, kurie aukoja savo energijos dalį,
kad arčiau supažindintų svetimaučius
su lietuvių reikalais, — toks darbas
vertas didžiausio papeikimo. Man ro-
dos, kad į šį dalyką daug rimčiau ga-
lima buvo pažūrėti ir daug rimčiau jį
apsvarstyti.

Visi tur būti mūsų visuomenės vei-
kėjai pripažinti, jog rūpinimasis, kad
mūsų tauta po šitam karui išliktų svei-
ka ir galėtų savistoviai gyventi, nėra
toks menkas dalykas, ir pažangiosios
demokratijos yra pareiga rūpintis, kad
kiekviena tauta turėtų teisę savistoviai
tvarkytis, ir šie demokratai privalo
neleisti svetimiesiems kištis į tautos
vidaus gyvenimą, privalo ginti ir kalbos
teises.

Kad pažangioji demokratija besirū-
pindama iškovoti darbo žmonėms ger-
ras gyvenimo sąlygas, turi kovoti ir
su tautų spaudimo politika, — tai ai-
šku gali būti kiekvienam. Ši spaudimo
politika apsirėiškia dažniausiai gimto-
sios kalbos teisių siaurimu. Kaip ži-
noma, šitas gimtosios kalbos siaurinimas
ir augštai su juo surištas mokyklų ne-
tekimas, kuriose būtų mokoma gimtąja
kalba, daug sunkiau atsiliepią ir darbo
žmonių luomą, negu ir buržuaziją, ku-
riai panašus prispaudimas kartais būna
visai neįjaučiamas. Lietuvių darbininkų
dvasios pajėgos negali plėtoties, jeigu
jiems uždrausta būtų naudotis gimtąja
kalba susirinkimuose, mokyklose ir tt.
Ir jeigu mes norėtume padėti darbo
žmonėms, norėtume išaiškinti jiems jų
teises ir nurodyti kelius, kuriais einant
galima būtų pagerinti sunkus darbo
žmonių būvis, tai visa tat mes juk tu-
rėtume aiškinti ne vienais gestais ne
pirštų rodymais, bet žodžiais, kitaip
sakant, turėtume kalbėti lietuviškai. Na,
o jeigu, sakysime, mums uždrausta bū-
tų lietuviškai kalbėti arba jeigu mums
kita, už mus stipresnė, tauta kliudytų,
siulydama vartoti įsios kalbą, tai tuo-
met mes jokio pasisekimo neturėtume,
ir visi gerieji mūsų norai nueitų vė-
jais. Kad tokiam mūsų darbavimuisi
arba veikimui būtų nurodyta dirva,
reikia visų pirma pasirūpinti, idant žmo-
nės, su kuriais prisieis reikalas turėti,
gerai žinotų, kokios jie tautos yra ir
kokia jų gimtoji kalba. O kad tai
jie gerai žinotų, vėl reikalinga juose
sukelti taip vadinamas tautos susipra-
timas.

Nors iš pirmo žvilgsnio ir atrodo,
kad tautinio susipratimo kėlimas gali
atitraukti darbo žmonių dėmę nuo so-
cjalinių klausimų, bet kitokio ir gere-
snio išėjimo nėra, — reikia pirmiau pa-
šalinti tos kliūtis, kurios neduoda užsi-
imti arba trukdo užsiimti socialiniais
ir kitais klausimais. Tame, kad kai ku-
rie lietuviai inteligentai dabartiniu lai-
ku skiria savo energijos dalį tautos su-
sipratimui kelti, nieko, mano išmanymu,
nėra peiktino, pažeminančio ir juokin-
go. Lenkai, rusai, vokiečiai yra tautos
jau seniai susipratusios, tačiau, nežiu-

rint to viso, ir tarp šių tautų dar ir
dabar atsiranda žmonių, kurie tautumą
visur pirmyn kiša. Lenkų tautininkų,
arba, kaip juos vadina, narodovų ban-
dymai patraukti lietuvių savo pusėn
daug nesmagumų mums teikia. Lenkų
tauta, pati dar nepasiliuosavusi nuo ki-
tų tautų jungo ir skelbianti pasauliui
tiesos principus, savo ruožtu stengiasi
pavergti sau tą tautą, kuri stovi dar
blogesnėse sąlygose. Lenkai, norėdami
atgauti sau nepriklausomybę, kreipia
savo nagus į Lietuvą, kaip į kokią sa-
vo provinciją. Lenkai drįsta girties kaip
kada lietuviams, kad jų kalba esanti
kultūringesnė ir jie patys esą kultūrin-
gi, del to ir lietuviams, jų pasaka, rei-
kėtų su lenkais dėtis arba vienyties;
bet šitą vienybę jie savotiškai supran-
ta, būtent — jie trokšte trokšta, kad
lietuviai, nors ir vadintų save lietuviais,
bet kad kalbėtų ir rašytų lenkiškai.

Matydami mūsų artimiausiųjų kai-
myų blogus norus, mes negalime ra-
miai susidėję rankas sėdėti ir laukti,
ar nepasizgails kas mūsų, bet turime
ką nors daryti, turime kitiems duoti
suprasti, jog mums globėjų nereikia,
jog mes sugebėsime ir patys savo rei-
kalus tvarkyti. Tačiau visą mūsų dar-
bą labai trukdo ta aplinkybė, kad lie-
tuvius maža kas žino, kad tas kraštas,
kuriam lietuvių gyvena, mažai tėra
pažįstamas ne tik Europos Vakaruose,
bet Rusijoje, kuriai dabar priguli Lietu-
va. Rodos, rusų inteligentai turėtų ži-
noti kokios tautos gyvena Rusijos sie-
nose, tačiau dažnai sutinkame rusijos
laikraščiuose straipsnių: „iš užimtosios
Lenkijos“, kuriuose ištisai būna apra-
šomi Lietuvos atsitikimai. Negalima
priklausti panašioms rašytojams kokių
blogų norų, kad jie, esą, nenorį pripa-
žinti lietuvių, nes jie iš tikrųjų nežino
kartais Lietuvos ir jos gyventojų, ku-
riuos lengvai sumaišo su lenkais arba
kurių nemoka atskirti nuo lenkų. Pasi-
rodo, jog ir daugelis lenkų inteligentų
beveik tokį pat supratimą apie lietuvių
tuturi. Aš tai sužinojau begyvendamas
paskutinį laiką Maskvoje, kur teko man
susidurti su lenkais, atvykusiais iš įvai-
rių Lenkijos gubernijų. Visi jie, tiesa,
žino, kad yra lietuviai; bet vieni iš jų
mano, kad lietuviai visi lenkiškai kal-
ba, nes, girdi, poeto Adomo Mickevi-
čiaus kalba irgi buvo lenkiška, o jis
pats lietuvis juk buvo; gi kiti lenkai,
kad ir žino, jog lietuviai turi savo kal-
bą, nepanašią į lenkišką, bet mano, jog
ta lietuvių kalba labai yra neturtinga,
žodžių ir del to žmogui, įgijusiam šiek-
tiek mokslo ir norinčiam ką nors rim-
čiau pakalbėti, jau neužtenka lietuvi-
škų žodžių ir gauna tad jis reikšti savo
mintis kitos kalbos žodžiais.

Girdint panašias nuomones, kyla di-
desnis reikalas supažindinti svetimaučius
su mūsų tautos reikalais. Atidėlioti
visa tai būtų mums patiems kenksmin-
ga, nes per taikos tarybas gali mus ir
visai pamiršti ir, rezultate, gali mums
nieko netekti, ir tokiu būdu vėl mums
prisieitų ištisą metų eilę kovoti del sa-
vo teisių. Delto ir yra dabar labai svar-
bu kelti tarp mūsų žmonių tautos su-
sipratimą ir užsiimti svetimaučių su-
pažindinimu su mūsų tautos reikalais.
Žinoma, šalia to reikalinga dar savo
kultūros darbais parodyti, jog turime
teisę stoti greta kitų kultūringų tautų.
Norėdami susilaukti geresnių laikų mes
turėtume dabar visi, be skirtumo, pa-
žangieji ir nepažangieji demokratai, eiti
išvien ir visiems mums turi rūpėti tau-
tos dalykai; gi paskui, kada užges karo
gaisras, galėsime vėl išsiskirstyti ir vei-
kti taip, kaip kam patinka.

A. Kelmūtis.

Redakcijos prierašas. A. Kelmūtis
teisingai apvertina Lietuvos ir lietuvių
padėjimą šiuo metu, teisingai nurodo,
kad tautos reikalai turi rūpėti ne tik
„buržujams ir klerikalams“, bet ir de-
mokratams, pažangiesiems demokra-
tams. Tikrai kalbant apie srovių santy-
kius, apie jų pareigas ir darbą tautai
ir tėvynei, visuomet reikia atminti štai
kas: mūsų visuomenės gyvenimas dar
nėra kaip reikiant nusistovėjęs, ir sa-
vos terminai jam aptarti yra painioja-
mi: buržujo, klerikalo iš vienos pusės
bei demokrato vardas iš kitos yra tai-
kinami ne tikru adresu. Žiūrint į gy-
venimą ne pro kai kurių brukte bruka-
mosios srovės terminologijos akinius,
bet taip, kaip tikrai yra, kaip rodo pati
terminų sąvokų prasmė, — tikri, pažan-
gūs demokratai yra ne tie, kurie varu
nori susimonopolizuoti sau tą vardą,
kurie tik žodžiais ir šukavimais jį rei-
škia (kaip sakysim „Naujoji Lietuva“
su savo šalininkais), o tikrame prakti-
kos gyvenime žengia visai ne demokra-
tybės keliu; bet tikri demokratai yra
tie, kurie, taip nesigirdami, eina tikrai
į liaudį ir dirba liaudžiai: šviečia ją,
kelia jos susipratimą, organizuoja ją ir
pratina savistoviai gyventi. Iš viso to
išvadas toks: mes nesakome, kad lietu-
viuose nėra demokratų, buržujų, kleri-
kalų, tik nurodome, kad jie yra ne ten,
kame paprastai lietuviuose jų ieškoma.
Tikrai taip žiūrintį esamąjį mūsų gyve-
nimą, bus suprantamas A. Kelmūčio
straipsnis, bus suprantama, kodėl ne-
veikia jo taip svarūs argumentai tiems,
kurie taip varu skelbiasi demokratais.

Vokiečiai ir mes.

Rumunai apskelbė karą Austrams.
Kai kurie mano, kad, Rumunams įsiki-
šus karan, galinės greičiau susitaikinti
kariaujančiosios valstybės. Gali būti,
kad del to ir mūsų ateitis liks šviese-
snė. Vokiečių tauta — tai didelė šių
amžių galybė; tai galiūnas, kuris nuga-
lėjęs sąjungininkus, be abejo, būtų pa-
daręs Lietuvą savo faterlandu. Bet tas,
tur būti, neįvyks. O pavojus, kad vo-
kiečiai kolonizuotų Lietuvą, jeigu jie
ją pavergtų, būtų didelis. Prieš juos,
stipriai susiorganizavusius, sunku būtų
atsilaikyti tokiai silpnai tautai, kaip
mes lietuviai. Jau prieš karą nemaža
Lietuvos dvarų, ypač Pakuršėje, Suval-
kių gub., buvo vokiečių rankose. Visi
rusai kolonistai ir rusai dvarininkai pa-
sisalino; jų žemes vokiečiai konfiskuo-
tų. Ir lenkams žemininkams jie greit
galą padarytų, sakydami, jog čia Lie-
tuva, jog jie tegu keliauja iš kur atvy-
kę ir jog jų žemes išpirksią. Tokiuo
būdu didelė Lietuvos dalis atsidurtų
vokiečių rankose. Tą gi žemę jie kolo-
nizuotų kad ir vokiečiais katalikais, gy-
venančiais Rusuose; ne be reikalo, dar
tik pradėdant rusams atiminėti iš kolo-
nistų vokiečių žemes, šie kreipėsi į mi-
nistierių tarybą ir prašė leidžiamai va-
žiuoti į Kanadą. Iš ten po karo jie ne-
kliudomi galėtų grįžti į Vokią, o pa-
skiaus į pažadėtąją žemę — Lietuvą.
Gera dar, kad jų prašymas liko atme-
stas.

Bet aplinkybės vis dedasi taip, kad
vokiečiams vis sunkiau ir sunkiau gin-
ties nuo puolantių sąjungininkų, ir mes
vis tvirtiau galime viltis, kad negausi-
me vokiečių jungo vilkti. Labai gali
buti, kad po karo patys galėsime tvar-
kyti savo gyvenimą. Todel ne pro salį
būtų, nelaukiant galutinio paaiškėjimo
mūsų politikos padėjimo, pagalvojus
apie tai, kokiuo būdu apgyvendinti at-

sileidusios Lietuvoje žemės. Gali būti, kad tų žemių, gavus lietuviams autonominę arba nepriklausomybę atsirastų kiek mažiau, kaip vokiečiams mūsų kraštą paėmus, bet vis tik jų bus nemaža. Kaip yra žinoma, Vitebsko, Mogilevo, Minsko, Saratovo, na ir kitose Rusų gubernijose gyvena nemažas skaičius lietuvių kolonistų. Nemažas jų skaičius, o gal neapsiriksiu pasakęs, kad, suorganizavus dalyką, didelė dauguma jų galima būtų gražinti į savininkų paliktąsias žemes Lietuvoje. Šiuo dalyku reikia jau dabar pradėti rūpintis. Mano išmanymu, kiekvieno tautiečio pareiga — suregistruoti visi jam žinomi lietuvių kolonistai ir visos žinios apie juos siųsti arba Centro Komitetui arba „L. Balso“ redakcijai. Po karo būtų jau galima smulkiai išdirbti programą grąžinimo Lietuvoje kolonistų. Be abejo, nemažas skaičius amerikiečių, įgijus mūsų tėvynei laisvę, grįžtų į ją, atneštų su savim nemažą kapitalą ir supirktų nemažą žemės. Tokiu būdu Lietuva žymiai sulietuotų. Prieš karą Lietuva, susidedanti iš Mažosios Lietuvos, Suvalkų, Kauno, Vilniaus, Gardino ir iš dalies Karšos gubernijų, turėjo žymiai nutautusios išvaizdą. Mažoji Lietuva buvo gerokai suvokietėjusi, Gardino beveik visa, o Vilniaus gub. didesne dalimi sugudėjusi bei sulenkėjusi. Šių dviejų gubernijų nutautėlių gyslose tebeteka lietuvių kraujas; jie tik pamiršo savo kalbą. Todėl reikia mums laisvės, kuri, kaip „vaidelotas garsus, prikeltų Gedimino laikus“. Bet — kaip atsirastų vaidelotas, kokiu būdu išgysime laisvę, parodys ateitis.

J. Valianas.

Pirklių, pramoninkų ir piniginių suvažiavimas.

I A. Dundzilos žodį („L. B.“ № 49) lig šiol teatsiliepė O. Vitkauskytė („L. B.“ № 54) ir kun. A. Vilimavičius (№ 56). Atrodo, tartum lietuvių maža kas tesiinteresuoja prekyba ir pramonę. Jeigu taip būtų iš tikrųjų, tai prisiėtų apgailistauti.

Kaip tik karas pasibaigs, lietuviams bus geriausia proga paimiti į savo rankas savo krašto prekybą ir pramonę. Ir mes prie to būtinai turime rengtis. Svarbus žingsnis priešakin būtų suvažiavimas, kuriame dalyvautų pirkliai, pramoninkai, kooperatoriai, bankininkai ir žemės dalytojai. Ir dar pageidaujami ne vien tie, kurie jau darbuojasi tose srityse, bet ir tie, kurie turi kapitalo ir ieško jam dirvos.

Suvažiavimas turėtų būti tikrai praktingas: būtų priimti įstatūs, padėti pamatus (surasti steigėjus ir organizatorius) įstaigoms, kurias tuoj minėsiu skyriuje VII, 2, punktuose c, d, e, f, g. Tuo tikslu jis pasiskaidytų į pramoninkų, pirklių, kooperatorių, bankininkų ir žemininkų sekcijas.

Sužaukti suvažiavimą bene galėtų Liet. Draugijos Centro Komiteto Trobesių Atstatymo ir Ūkio sekcija. Jei įjėmėm nepatogu, bene galėtų tai atlikti maskviečiai. Nesant kitų šaltinių suvažiavimo išlaidoms padengti, dalyvaujantieji jame turėtų patys sumesti po kelis rublius. Patogiausia suvažiavimui vieta — Maskva, būdama išsiblaškiusių lietuvių viduryje; laikas — spalio mėn. 21, 22, 23 dienos (šventadieniai). Anksčiau negalima bus daug sukviešti, vėliau — prekyboms stot karštas Kalėdų metas.

Dalykų stoviui išaiškinti pageidautina, kad suvažiavime būtų skaitomi iš anksto paruošti pranešimai. Aš pasižaduo savo raštą (jau parašytas): „Lietuviai, imkimės prekybos ir pramonės!“ Jo turinys toks:

I. Apie prekybą ir pramonę.

1. Tauta be savo prekybos ir pramonės nesavarankiška; 2. prekyba ir pramonė Lietuvoje; 3. lietuviai turi paimiti į savo rankas krašto prekybą ir pramonę.

II. Pramonės sąlygos:

1. Lietuvoje galima plačiausia pramonė; 2. žaliųjų medžiagų pramonė Lietuvoje; 3. trukstamos žaliavos medžiagos pristatymo lengvumas; 3. darbininkų užtenka.

III. Keliai:

1. Vandens keliai; 2. geležkeliai; 3. plentai; 4. svarbiausieji vieškeliai (visi nurodomi).

IV. Prekybos ir pramonės centrai Lietuvoje:

1. Kas reikalinga centrui; 2. svarbieji vidiniai ir mažieji pramonės ir prekybos centrai (įvardytos vietos); 3. kokią centrą pasirinkti pramonei.

V. Ko reikalaujama iš pramoninko ir pirklio:

1. Sielos ypatybės; 2. specializavimosi; 3. naudojimosi tarpininkais; 4. kapitalas: a) asmeninis, b) tikroji bendrovė, c) pasitiekėjimo bendrovė, d) dalininkų (kapitalinė) ir dalininkų (kooperatyvinė) bendrovė ir e) akcionierių bendrovė; 5. kreditas; 6. knygų vedimas.

VI. Kokių daiktų imties dirbti: (smulkiai nurodyta, kas kokių kapitalu galima išdirbinėti).

VII. Tuojau į darbą:

1. Patogiausias metas (visa bus reikalinga ir nebus smarkios konkurencijos); 2. ruošties į darbą: a) trobesių atstatymą — reikia registruoti esamieji ir būsimieji pramoninkai, pirkliai, prekybos ir pramonės įstaigų tarnautojai, b) Amerikoje reikia įsteigti biuras, kuris organizuotų naujas ir parkeltų į Lietuvą senąsias prek. ir pram. įstaigas; jo uždavims lygus trob. atstatymo skyriui; c) technikai turėtų sudaryti lietuvių technikų draugiją, kuri sujungtų krūvon technikų, instruktorių, pramoninkų ir t. t.; d) valgomųjų daiktų, taip pat ūkio ir kitokių mašinų prekybai sudaryti lietuvių didžiosios prekybos draugiją; e) vartojamosios kooperacijos šalininkams reikia sudaryti lietuvių vartotojų sąjungą, kuri turėtų savo sandėlį ir kur reikiant krautuvų; f) piniginių turėtų įkurti akcionierių lietuvių tautos banką; g) reikia suorganizuoti lietuvių žemės dalinimo draugiją (banką); 3. reikia palaikyti savosios prekybos ir pramonės įstaigas.

Laukiama daugiau balsų!

Domas Šidlauskis.

Linksmi mes grįšim.

Linksmi mes grįšim į Tėvynę: Ten, laisvei aukurą pastatę,

Užtrauksim giesmę sutartinę... Už darbo stversimės suskatę.

Gyvenimą sau tversim naują, Spalvas jam džiaugsmo mes įpinsim, Tėvynę apvalę nuo kraujo, Auksiniais rūbais ją dabinsim.

Šalin numetę žiaurų kardą, Mes veikt žagre ir kuju imsime — Darbais Tėvynės kelsim vardą. Su ja naujai mes vėl atgimsim.

Atmindami, kas mūsų laukia, Didvyriai mes privalom būti! Tai kas, kad miglos dangų niaukia: Pasklis šviesa — ir jos turės pražūti.

Petras V.

Svajoja ji...

Nuvargus ji vis rauda tyliai. Krutinė josios šviesiai išarta. Sparnai liuosį ugnį apsvilę, Širdis skausmu varguolės perverta...

Galva jos erškėčiais išpuošta Ir rūbais kruvinais ji apsiausta... Ramiai ji ašaras sau šluosto Ir mąsto: „vai, už ką gi taip aš [nuskausta?“

Akyse jos mintis auksuota Pasauliui kažką sako pamazi... Karūna puošia ją dygliuota — Ir joį ji vargšę vis taip pat graži.

Svajoja ji ir nor atspėti, Nejaugi jai jau laisvė nespindės? Kada bus galas jai kentėti Ir kas iš vargo jai išeit padės?

Slavianka
II—VIII—1916 m.

Feljetonėlis.

Mano takelis.

Tarp badžių piktažolių, dagių ir erškėčių, išbertas aštriais akmenimis, į statų augstą kalną vingiavo, raitojos mano gyvenimo Takelis...

MARTYNAS YČAS.

Mūsų kelionė Amerikon.

(Žiūr. „L. B.“ № 69).

Esame jau prie Japonų salų. Iš Taugku (netoli Tiendzino) plaukiame beveik tris dienas nedideliu japonų laivu, kuris veža visokių prekių. Keleivių ne daug — mudu su kunigu Žilinskiu ir viena amerikiečių šeima su krūva vaikų. Antroje klasėje yra keli japonai, bet jie visą kelią ne rodyti nepasirodė. Laivą vis tik gerokai supo, o japonai, kad ir senovės piratų ainiai, supimo neišlaiko. Amerikietis irgi buvo jų būdai bepasiduodas ir vienu pietu nebuvo išėjęs valgyti, bet vadinamąją jūrų ligą jis tikrai nesirgo.

Važiavimas buvo geras, tikrai karščiai kankino. Tik vos suspėjai marškiniais persivilkti — ir vėl nors išgręžk! Ir šaltos tynės nieko nepadeda. Juk esame toje pačioje linijoje, kaip Sicilija ir Madridas. Dabar Kinuose ir Japonijoje didžiausi karščiai. Pekine nežinojome kur dingti. Mums esant palijo, o po lietaus toks karštis, kad rodėsi reikės sušusti.

Japonai, kurių rankose ateityje, be abejo, bus visos rytų pasaulis, dabar su mumis labai mandagus ir gerai sutinka ir priima. Valgome pietus su dviem prekybos laivo vedėjais afieciais. Kalbame apie viską, daugiausia apie politiką. Didžiuojasi, kad jie sąjungininkai ir geri rusų draugai, ir paklausus, pro Čusimą važiuojant, ar jiedu dalyvavo šiame mūšyje, griežtai atsakė, kad ne. Girdi dar perjaunu tebebuvusiu ir į mokyklas tada tebejusiu.

Karo čia visai neįstūti. Japonai, paėmę vokiečių įtaisytą Cindavo miestą, dabar kovoja ekonomijos ir prekybos srityje su savo sąjungininkais rusais, anglais, prancūzais, o daugiausia su šiaurės Amerikos Jungtiniais Valščiais. Mums Pekine vienas bankininkas skundėsi, kad japonai visa imą į savo rankas. Jau dabar jie esą daugiau laimėję, negu per karą su rusais prieš 12 metų. Taip, jų visa 1915 metų prekybos apyvarta išneša 1.240.724.585 (jėna prieš karą buvo 94 kap., dabar apie 2 rub.), t. y. 58.587.197 jėnomis daugiau, negu 1914 metais. Veža japonai savo prekes po visą pasaulį, parduoda daugybę Rusijai, bet rūpinasi užgriebti ir kitų šalių prekybos vietas. Taip, Amerika daugelį prekių, kaip sakysim žaislus, gaudavo iš Vokios. Dabar tas prekes jai Japonija pristato. Ta pat ir su kitomis prekybos šakomis. Tie senovės rytų normanai ne juokais pralobė ir pramokys visas Europos tautas, kad tarp savęs peštis geran neišeina. Kol Europa pešis, Amerika ir Japonija sutrauks daugybę turtų ir, karui pasibaigus, galės valdyti pasaulį.

Kinai dar tebemiega, bet jau pradeda kojų pirštus judinti. Civilizacija, bent paviršiumis, griebia jau ir šį savo ypatingos kultūros sustingusį milžiną, apsikarusį giliais perkasais ir apsitverusį augštomis sienomis nuo kitų tautų įtakos. Bet jau dabar tą sieną perlipa ir įnešė savo raugo europiečiai, ir tas naujas raugas vis giliau skverbiasi kinų širdyną. Jau daugumas kiniečių plaukus kerpa, ūsus, lyg kokie amerikiečiai, skuta, ima kai kur dėvėti europiečių drabužius. Jau ir moteriškė kai kur leidžiama iš savo ląstos ir, kaip didžiausia naujiena, nebesukiojama jai kojų (nors, tiesa, tai dar retai atsitinka), ir mandarinai ima automobiliais važinėti. Turi ne tik re-

storanų, panašių į mūsų, bet ir teatrą pasistatė naujaisiais technikos ir architektūros reikalavimais. Tiesa, pats teatras dar netoli tenezengės nuo pirminio žmogaus laipsnio. Labai primityviai ir naiviai viskas rodoma, bet vis tik kinai turi kuo pasididžiuoti. Taigi tie visi faktai užtenkamai rodo, kad tą sieną europiečiai jau perlipa, o jiems perlipus išsipaudo kultūringas, bent ant paviršutinio gyvenimo, japonas. Išsipaudo, įsiseidė ir sėdi. Niekas jo iš čia neiškraptys. Ilindo Korejon, įkėlė iškarto tik savo koją Mandžurijon, o dabar darosi kas kart vis didesniu ir didesniu Kinų šeiminku. Nerys jis niekur kinų — tegyvena sau sveiki savo tėvų žemėje, — bet užsisės ant sprando, suims visą prekybą į savo rankas, iščiulps visus syvus — šalies turtus, ir tada — pabaigta. Viena tauta kyla, kita žemyn slenka. Kultūra žmoniją vargina. Pagyvens kuri tauta kultūringu gyvenimu, žiūrėk — nuslūgo ir jos vieton kita iškilo. Užkinko pirmąją į savo vežimuką, važinėja, stumdo, kol ši vėl atbunda ir vėl imasi darbo. Taip ir dabar su Kiniais. Ars ir akės japonai, karš visokiais būdais europiečiai ir amerikiečiai, kol išbus ir nusikratys tuo jungu. Bet nusikratyti tuo jungu reikia dar daug laiko, nes Kinai platus, sunku jie greitai išjudinti. Reikia perlipėti tą sieną, kuri ne tik faktiniai, bet daugiau mistingai ir simbolingai per tukstančius metų sulaukė visą tautą nuo bendravimo su kitomis tautomis. Jau ir dabar atsitinka, kad kinai pasipriešina japonams. Mums esant Pekine teko skaityti, kaip kinai apipukė japonus ir juos gerokai apkulė. Tai tik tų peštynių pradžia, kurių Azija susilauks, sekdamas Europos pavyzdžiu.

—o—

Tokija, 25—VIII.

Nuostabus apsiereikimas kultūros istorijoje tie japonai. Jų protėviai niekuo nesiskyrė nuo kitų Azijos gyventojų, tik tai buvo žymus tuo kad užpuldinėdavo kinus ir kitas kaimynes tautas. Jų buvo ta pati rolė rytuose, kurią normanai vaidino vakaruose. Jokios kultūros ir Europos civilizacijos iki devynioliktojo amžiaus pusei pas juos nebuvo nė ženklo. Jie net ir baudžiavą panaikino vos 1876 metais. Bet — pažiūrėtum dabar į juos, rodosi, kad amžių amžiais jie Europos gyvenimu gyveno. Jie visu kuo stengiasi susilyginti su europiečiais, ypač stengiasi prilgti anglams. Visur ir visame kame matyti ta žymė. Važiujoi laivu ar išlipi į krantą — anglų kalba parašai, kalbėsi ir visur susikalbi su žmonėmis angliškai. Miestuose, miesteliuose, kur mums teko būti, net vežėjai šiek tiek pramokę tos kalbos. Taip visuose dalykuose: jie paima, kas geresnio, kas tobulesnio europiečių išrasta, pritaikina savo gyvenimui ir pasilaiko, kas pasilaikytina.

Užtenka tik pažvelgti pro vagono langą į jų laukus. Tai ne laukai, bet ištisa daržų eilė. Kiekvienas žemės sklypelis apdirbtas, kiekviena vaga apžiūrėta, kiekvienas medelis apkauptas, apkasinėtas. Rodos, viskas padaryta, daugiau nieko nebepridedi. Sausų metų, kad laukai neišdžiūtų, japonų ūkininkas nebijo. Jam nereikia maldauti savo dievų, kad ateitų pagalba ir debesis užsiųstų. Jis iš upių vandenį nuvarė į tam tyčią iškastus upelius, apkasė aplink savo laukus ir, kada jam reikia, paleidžia ant savo laukų. Visupirm jis pasitiki savimi. Arklių jie neturi, arba visai maža. Žemę dirba patys, prekes vežioja patys, ir vežėjai miestuose irgi žmonės. Lygiai taip, kaip Kinuose. Iši-

Tarp ūkanų tamsių, juodų debesų neišmatuotoj toluoj spindėjo žibėjo mano sielos Žvaigždutė!..

Nors akmenys kojas man raižė, erškėčiai širdelę daigino, aš drąsiai ėjau Takeliu...

Juk ten mano laimė!.. Siela atsilsės ten... širdelėi paguodą atrasiu!..

Širdelės troškimai, svajonės gražutės, sielos paslaptingi sapnai ten drabužius gražiausius, ten amžinos Meilės šaltinį tarp rojaus žolynų atras...

Šalin abejonės! Nutilkit skausmai... pagundos tamsiosios šalin!.. Dar viena dienele... gal metus dar vienus aš būsiu tos Laimės, tos grožės šalyj!..

Štai audros sustaugė... perkūnija griauja, štai šimtmečiai ažuolai virsta... Štai jūros banguoja, putojasi, duksta — štai gelmių nasruose laivelis mažytis kariauja... Rankelės nuilso, širdelė atšalo... ai skęstu!!! ai žustu!.. Štai bėgus gyvenimo bjaurūs nasrai!.. Sudiev svajonėlės, sapneliai jaunučiai!.. Nutilk gi, širdelė, nutilk!.. Štai protas aptemo... užgeso Žvaigždutė!.. širdelė užklostė ledai... iš urvų tamsių, purvinų gelmių šliaužia gyvatės, driekiai... juokias pelėdos, apuokai kvatojas... aplink gi naktis tik... naktis...

Broliukai! Sesytės! Kur mano Takelis?! Kur jis?! Kur gi tobulos Laimės, Grožės šalin Takelis?! Kur? Nebėr!.. Naktis aplink!.. Sieloj ūkana, tamsa... Mylimieji! gal kas matė! gal kas žinot ar girdėjęt — parodykit! nuveskit...

Purvinos bangos verda putoja, veržias verpetan siela... Ir verkia raudoja ten daug paskandinus — nei gailios iliuzijos Leimužės neradus!..

Per dienas metus, per amžius naktis vis kalba širdelė, vis šnabžda svajonės, jog mano Takelis dar nepažinęs!.. Širdies neskaudėtų, siela neraudotų — be vilties sugultų ant grabo lentos!..

Takeli! Takeli! Broliukai, Takeli!..

Geniušas.

Korespondencijos.

RIBINSKAS (Jarosl. gub.)

I daromus man Ribinsko Skyriaus valdybos priekaištus („L. B.“ 46 num.) atsakysiu kuotrupiausiai:

Valdyba prikiša man, kad aš esąs „menkas bažnyčios pareigų pildytojas“, ir kaip pavidį nurodo šį: „žmonės — girdi — negali prisišaukti išpažinties“. Yra tai grynas melas! Minėtoji v-ba nenurodė ir neįstengs nurodyti nė vieno tokio vargšo, kurs būtų šaukęsis manęs išpažinties ir nebūtų prisišaukęs. Panašaus nusidėjimo neįaučiu dar ant savo sąžinės ir, Dievas duos, niekuomet jo neįausiu. Išpažinties, kas tik norėjo, lengvai galėjo prieiti. Kasdien, jei tik būdavo ką, ar tai prieš Mišias, ar po Mišių (laikydavau jas 8 — 9 val., šventadieniais 10) visuomet noromis išklausydavau. Jeigu kartais kas padavė valdybai ant manęs tokį skundą (o tai galėjo būti), tai to dar nesupaisysi: nuo tokių priekaištų nė vienas, kad ir uoliausias, kunigas nėra liuosas. Tuo labiau, kad aš negalėjau visą dieną bažnyčioje išsėdėti, būdamas dviejų gana svarbių komisijų pirmininku, dalyvaudamas beveik visose kitose komisijose, aiškindamas mokykloje ir 3-se vaikų prieglaudose katekizmą ir apskritai rūpindamasis didžiama kom-to reikalu. O dėl v-bos, tai išpažintis jai, berods, mažiausiai rūpėjo ir terapi. Ir toks jos priekaištas yra tai tik gražiai skamba žodžiai nevisai tinkamose lūpose.

Apie kitas pareigas galėčiau nieko ir neminėti, kadangi ir „concreto“ nieko nėra įvardyta. Tiek tik pažymėsiu, kad mūsų, galima pasakyti, lenkiškos dvasios valdybai (reikia žinoti, jog mūsų ponai, išskyrus 2 kom-to bendradarbių vos ne vos lietuvišku žargonu tekalba, gi pats pirmininkas ne „išgrauš“ nesupranta) nė kiek nerūpi lietuvių dvasios reikalai. Taip pav. i „litwinski“ pamaldas lietuvių k-to v-bos nariai didžiama žiūrėdavo visai skeptingai ir „z zasady“ jų nelankydavo.

Kun. A. Burdulis.

BOGORODICKAS, Tulos gub.

Kauno ūkio mokykla. Šiomet liepos 27 d. baigė Kauno (Dotnavos) vidurinę

ūkio mokyklą 5 lietuviai: Variakojis Petras (gavo I laipsnio atestatą), Jokubauskis Stasys, Ingelevičius Karolis, Juodynis Jonas (I laipsnio atest.) ir Kregždė Petras (I laipsnio atest.). Veik visi baigusieji stoja į augstiasias mokyklas, o dabar gavę įvairias laikines tarnybas.

Rugsejo 7 d. i I klasę vėl įstojo 6 lietuviai: Gasiūnas, Daulenskis, Jonytis, Ladiga, Petniūnas ir Spaičys — visi iš Petrapilio Lietuvių bendrojo lavinimo rengiamųjų kursų.

Šiomet naujai įstojusiems ir seniesiems mokiniams numatomas daug sunkesnis padėjimas iš medžiaginės pusės, kadangi mokykla, be knygų (vadovėlių), nieko daugiau nebeduoda. Visa viltis — Lietuvių Komitetas.

Br. Miknevičius.

Zinios.

PETRAPILIS.

Sėpimo siaurinimas.

D. Kun. Tatijanos Komiteto pirmininkas — sen. Neudhardas kreipėsi į vidaus reikalų ministerį Chvostovą, prašydamas oficialiai patvirtinti tam Tikrosios tremtinių Tarybos pirmininko Engelhardto tvirtinimą, kad vyriausybė visai nemananti nustoti sėpimo tremtiniams.

Prie to Neudhardas nurodė, kad gandas apie tremtinių įstaigų likvidaciją labai sujudinęs ir išgądinęs tremtinius, ir todėl esą būtinai reikalinga, kad pats ministeris paaiškintų ir nurodytų to gando neteisingumą.

Tam Neudhardo reikalavimui paaiškinti, „Rieč“ praneša, apie buvusį rugsejo 12 d. ministerių tarybos posėdį, kuriame finansų ministeris pranešė, kad vyriausybė, steigdama tam tikrąją tremtinių tarybą, visai nemananti išleisti tam reikalui tiek pinigų. Iki šiam laikui išdas išleidęs jau apie 400 milijonų ir iš to, kaip reikalus vedamas, matyti kad ir toliau išeis nemažiau. Tokios išlaidos valstybės iždai esančios persunkios. Todėl reikią tuojaus nustatyti, kiek dar laiko veiks tremtinių taryba ir kiek pinigų galima paskirti tam reikalui. Čia finansų ministeris pabrėžė, kad jis visai nenoris tuojaus likviduoti tremtinių organizacijas, bet reikią išlengvo siaurinti jų veikimą ir tokiu būdu prieiti prie galutinės jų likvidacijos.

Tame pačiame susirinkime ministerių Taryba nutarė sumažinti kiek tik bus galima sumas, skiriamas tremtinių sėpimui, o vidaus reikalų ministeriui Chvostovui pavedė sustatyti projektą, kaip pamažėle ir tvarkingai visai likviduoti patį tremtinių sėpimą.

—!!—

Vidaus reikalų ministeris Chvostovas nutaręs visai neatsakinėti į tam tikrosios tremtinių Tarybos nario kun. Vasilčikovo protestą prieš vyriausybės į Tarybą pažinimą.

Paskirtas Petrapilio tremtinių draugijų revizoriumi Baftalovskis jau pradėjęs lenkų komiteto reviziją.

Tam tikroji tremtinių taryba nutarė mokėti kunigams ir pastoriams, siųstiems rūpinti pabėgėlių dvasios reikalų po 150 r. mėnesiui ir sustačius draugijoms tų pinigų išgavimo tvarką.

„Kur. N.“ praneša, kad daugelyje vietų gubernijų tarybos pradėjusios atiminėti iš tautų organizacijų pabėgėlių materialinį sėpimą ir atidavinėti jį žemietybėms bei miestams. Tautų organizacijoms palikdamos tikrai dvasios reikalų aprūpinimą. Paskutiniu laiku vidaus reikalų ministerija išsiuntinėjusi cirkulėrą, kuriame nurodoma, kad tarybos neturėjusios teisės taip skausti tautų organizacijų. Tarybos turinčios tikrai sekti, kad tie patys tremtiniai nebūtų registruojami kartu tautų ir kitų organizacijų.

Š. m. 14 d. Petrapilin atvažiavo japonų karalaitis Kan-Inas.

ĮVAIRIOS.

Tremtinių reikalai. Maskvos miesto pirmininkas atsišaukime į įgaliotinius pranešė, kad nuo rugsejo 15 d. tremtinių šeimynos ir atskiri tremtiniai kurie uždirba du kartu daugiau ne duodamasis „pajokas“, tai reiškia 2 kartu daugiau, ne 25 kap. dienai, turės mokėti už butą už mėnesį išanksto. Kurie neužmokės, bus iškraustyti. Atsišaukimo gale miesto pirmininkas pataria tremtiniais iš Maskvos išvažiuoti ir prižada davinėti tam tikslui bilietus valtui.

Tais naujais įstatymais tremtiniai prieglaudose turės mokėti už butą po 3 r. už žmogų užaugusį ir po 1 r. 50 kap. už vaiką iki 8 metų mėnesiui, nusižiūrint betgi, kad viena šeimyna nemokėtų daugiau kaip 15 rublių.

Maskvos pabėgėlių įstaigų revizorius Milleris likęs visai patenkintas lenkų komiteto veikimu. Pabaigęs su lenkų, reviduosias lietuvių, žydų ir latvių komitetus.

—o—

SVETUR.

Graikija. Vokiečiai sutikę gražinti pasidavusį jiems graikų kariuomenės korpusą su sąlyga, kad korpusas nebus pagautas sąjungininkų ir sugrįžęs namon nebus nubaustas.

Veik visoje Graikijoje prasidėjusi revoliucija. Atenų vyriausybės valdžia besilaikanti tikrai pačiuose Atenuose ir Peloponese. Bet ir Atenuose visur esą matyti plakatai: „Paskutinis atsišaukimas į karalių“, „Karaliau, ištrauk savo kardą, arba atsisakyk nuo sosto“, ir t. t.

Apsiginklavę Venizelo šalininkai, veikią visai liuosai, nes vyriausybė bijanti jų paliesti.

Venizelas išvažiavęs į Salonikus prisidėti prie sukilusios kariuomenės, reikalaujančios karo su bulgarais. Armijos štabo viršininkas gen. Moschopoulos, norėjęs atsistatydinti, bet karalius jo nepaleidęs.

KARAS.

Rusų ir Kaukazo šonuose nieko ypatinga.

Prancūzuose. Į šiaurę nuo Somos smarkus mušiai. Apie Somą vokiečiai sutraukė visą milijoną kariuomenės, priveržė daug armotų. Atsargos kariuomenę, kurią skyrė Verdenui, vokiečiai vis čia sutraukė. Tokių kruvinių mušių nebuvo ir prie Marnos. Vokiečių atkaklumas esąs neregėtas. Tačiau jie nieko nepadarė sąjungininkams, sąjungininkai taip daro, kaip žadėjo daryti dar praėjusią žiemą. Šiomis dienomis anglai ir prancūzai žymiai išplatino savo linijas ir per smarkų mušį paėmė **Komblio miestą**. Kamblyje rado daug karo daiktų, ypač šovinių, kuriuos vokiečiai bėgdami iš Komblio paslėpė urvuose. Vokiečiai paliko daug sužeistų, gatvės pilnos vokiečių lavonų. Anglai vieni paėmė 1500 belaisvių, kurių skaičius dar didėja. Strategijos žvilgsniu Komblio paėmimas labai svarbus. Paėmus Kombli vietomis vokiečių kariuomenė padaro didelę alkūnę, kuriai gresia didelis pavojus. Tokiu būdu vokiečiai priversti bus patys pasitraukti, kad išlyginus liniją ir išvengus apsupimo. Prancūzai paėmė nedidelį mišką ties Fredėkuru ir keletą labai sustiprintų linijų. Čia prancūzai paėmė 1300 belaisvių ir 30 kulkosvaidžių.

Prancūzų lakūnai numušė keliolika vokiečių geležinių paukščių ir keletą sugadino, numetė daug bombų visokio didumo, taikė fabrikosna, kur dirba karui daiktus. Vokiečių cepelinai buvo vėl apsilankę Angluose. Nuo Londono anglai armotomis nuvijų, kitose vietose numetė daug bombų, užmušė 29 žmo-

sėdai į vežimėlį, čia žmogus įsikinko į ienas, ir važiuojo sau. Kada mano kelionės draugas po Rusų miestus važinėjo, mūsų tremtinius pabėgėlius įlan-kydamas, jam skundėsi moterėlės, kad komitetai joms vietoje batų klumpius duoda, — girdi sarmata ir į bažnyčią nueiti. O čia visa Japonija su klumpiais vaikščioja, ir tai dar menkesniais, kaip mūsų. Miestuose, vagonuose, teatruose — visur tik klumpius sutiksi. Apskritai čia daug kas nuostabu ir drauge daug ko galima pasimokyti.

Aplankėme Kijoto miestą. Tai Japonų senovės sostinė, kaip Maskva Rusų. Daugybė senovės dalykų ir taip pat daug, kaip Muskvoje, bažnyčių. Aplankėme įžymiausias šventyklas, apžiūrėjome jų pamaldų ir apeigų sutvarkymą. Japonai daugiausia Budos pasekėjai, bet jų tikyba, kaip matyti, daugiau praktikos tikyba. Visą suėmus, ne vien tik paviršutiniumą, daug panašumo su krikščionybe. Taip pat yra altoriai, tik kiti dievai, taip pat šventųjų stovylos, tokios pat žvakutės prieš altorius, beveik panašūs kunigų gestai ir linkiojimai; panašiai yra aukos, užperkamos pamaldos už gyvuosius ir mirusiuosius. Žiūrį žmogus ir stebiesi, kaip tos pačios idėjos paėmė visu žmones. Tikrai formos kitokios, bet ir tos daug panašumo turi savyje, nors sąlygos, kuriose žmonės gyvena visai nepanašios. Rytai mūsų vaidintuvėje visuomet būdavo lyg ir užburti. Jų dievai mums visai nežinomi, jų drakonai ir slibinai, kuriuos jie garbina, nesuprantami. Bet prisiziūrėjęs arčiau, pamatai ir imi suprasti. O mūsų senovės tikyboje ar ne ta pat buvo. Žalčių karalienė, žalčių karalius su didele karūna, kurios žmogus nuimti negali ir kuri jei žmogui patektų, jis visą pasaulį suprastų ir visas paslaptis sužinotų.

Argi nepanašus turinys. Bet ką čia trumpame laiškelyje išdėstysi. Tai tetai reikia daugiau laiko ir atsidėjimo.

Dailės dalykų čia labai daug ir visai savotiškų. Reikėtų daug laiko padėti, o mums jo labai maža. Buvome Tokijoje, Jokahamoje, Kijote, Simono-sekiuose, o vakar buvome išvažiavę į Japonų tikybos centrą, Niko miestelį. Ten turtingiausios jų šventyklos ir gražiausi papuošalai. Miestas labai gražioje vietoje, tarp kalnų prie didelės upės, srauniai nuo kalnų tekančios. O šventieji miškeliai! Niekur aš tokių nebuvau matęs ir vargu ar kuomet beteks pamatyti. Kada mes po juos vaikščiojome, aš jiems pavydėjau ir gailėjau mūsų senovės šventų giraičių, tokių pat augstų ažuolų, kaip čia kiparisų. Kodel jie iškirsti, kodel negalėjo šalia Vilniaus ar Kauno išlikti kaip mūsų istorijos paminklai! Didžiutume-mės dabar jais ir kitiems rodytumem.

Japonijoje dabar epidemija. Jokahamoje cholera ir mums ilgokai palaikė ir mūsų laivo be karantino neleidžia. Bet jau ryto vis tik išvažiuojame.

Susitikau daug anglų iš Australijos ir iš pačios Anglijos. Daug teko su jais išsikalbėti apie mūsų reikalus. Per vieną augštai stovintį Australijos anglą pradėjau agitaciją mūsų reikalams. Rasiau laišką Australijos premjerui Hughes'ui, su kuriuo teko susipažinti Londone, kad jis sutiktų įnešti į parlamentą sumanymą paskirti nukentėjusiai Lietuvai pašalpos.

Tokija, 26—VIII—16.

(Bus daugiau).

nes. Anglai paėmė Tijepvalį. Lig birzelio mėnesio 1917 m. anglai žada sudaryti milijoną naujos atsargos kariuomenės.

Balkanuose. Prancūzų armijos smarkiai šaudė Karoską. Bulgariai apšaudė vieną stovyklą. Doirano apylinkėse prancūzų būriai nedavė ramybės bulgarų sargyboms. Vietomis prancūzai pasislinko priekin.

Dobrudžoje Makenzeno kariuomenė bežygiuodama priekin pakliuvo lig maišan. Pajutęs Makenzenas, kad rumunai su rusais jo kariuomenę gali visiškai užraukti maiše, pradėjo trauktis. Rumunai ir rusai spaudžia, priešininkai turi labai daug nuostolių. Ši nepasisekimą prisipažįsta patys vokiečiai.

Italų šone. Kad ir blogas oras, bet italai nesustoja puolę austrus. Italai paėmė keletą apkasų linijų. Austrai darė ančpuolius, bet italai juos atmušė. Traviljolės, Astiko, Vanojo ir Čismono apylinkėse austrai bandė atsiimti tuos apkasus, kuriuos italai iš jų atėmė. Italai paėmė 400 belaisvių. Iš Rymo rašo, kad italai suturėjo Trijestan vandenį.

Afrikoje. Anglai paėmė Kisiką, Kilvą, Lindą ir Mikindanį. Vokiečiai nesulaiko anglų kariuomenės žygiavimų ir traukiasi atgal.

Paskutinės žinios.

Rygos apylinkėse vokiečiai puolė rusus, bet rusai atmušė. Į pietų rytus, nuo Pinsko vokiečių būriai puolė rusus. Gavę nuostolių sugrįžo savo apkasuotą. Bubnovo, Sviniukų ir Koritnicų apylinkėse smarkūs mušiai, priešininkas labai ginasi.

Prancūzų šone. Tarp Bušavėno ir Bua-Labės prancūzai ančpuoliu privertė vokiečius bėgti viską palikus, paėmė 350 belaisvių ir 8 kulkosvydžius. Prancūzų pėstininkai insilaužė Sen-Pjero-Vasto miškan.

Anglų šone. Anglai pasislinko ties Okur-Lobu. Anglų lakūnai numušė 3 vokiečių aeroplanus ir 6 sugadinė.

Balkanuose. Sibijo apylinkėse smarkūs mušiai. Žijo lygumoje rumunai išmušė austrus, paėmė 100 belaisvių ir 2 kulkosvydžius.

Kareivio laiškas Redakcijai.

Aš esu nukentėjęs karo lauke ir po sunkių žaizdų turėjau 2 kartus pasiduoti operacijai. Galutinai netekau sveikatos ir esu jau paliuosuotas nuo tarnybos. Neturiu gavęs jokios „ligos istorijos“. Kariuomenėje buvau nuo 1912 metų, fronte išbuvau 17 mėnesių. Esu iškudikystės išlavintas muzikos teorija, bet trūksta pagalbos. Mano padėjimas labai blogas. Ar neatsirastų, kas galėtų man padėti ar sušelpiti. Dabar gyvenu Samaros gub., Čiornoje Padinoje, pašto stotis Krasnojanka. Prašau kuogreičiausiai sušelpiti.

Buvusis kareivis Jul. Radziūnas.

Pranešimas

Jaunuomenės laikraštis.

Ištremiti iš Tėvynės lietuviai moksleiviai nutarė leisti Petrapilyje mėnesinį savo organą, vardu „Ateities Spinduliai“. Laikraštis bus tokios pat pakraipos, kaip prieš karą ėjusioji „Ateitis“. Vyriausybės leidimas jau gautas ir rugsėjo pabaigoje išeis iš spaudos pirmas „Ateities Spindulių“ numeris. Atsakomasis redaktorius ir leidėjas — L. Noreika.

Laikraščio kaina metams 3 rub., gi moksleiviams 2 rub.

Paskelbdami tai visuomenei ir idėjos draugams-ems, nuoširdžiai prašome remti mūsų organą raštais ir aukomis.

Visokiais redakcijos ir administracijos reikalais kreiptis šiuo adresu: Петроградъ, Лѣсной уч., Лѣсная ул. д. 2 кв. 2. Редакция „Атеитес Спидулиаи“.

Aukos.

Per „Liet. Balso Redakciją.“

Č. Sasnauskio fondui:

Dvinsko Lietuvių Komiteto tarnautojai:

Juoz. Burba 1 rb.
Aleks. Telksnis 1 „
Izid. Matuzonis 1 „
Pet. Timukas 1 „

Viso labo 4 rb.

„Saulėtekiui“ palaikyti:

Antanas Bružas 5 rb.

Neturtingiems kareiviams laikraščiams išrašyti:

Greimas — 45 k.

Redakcijos atsakai.

T. Karveliui. Tamstos eilės jau senai gavome. Netinka—nedėsime. Jono Jackaus adreso mes nežinome, o skelbimų ieškojimų dykai nededame: už tokius skelbimus mokama yra pigiausiai: po 10 kap. už petito eilutę.

Tamptam iš Simbirsko. Tamstos korespondenciją apie Simbirsko lietuvių (kai kurių lietuvių siuvely dorus nu-puolimą) gavome. Kadangi ji liečia atskirus asmenis, laikraštyje nedėsime.

A. Lukšui. Tamstos straipsnio nedėsime, kadangi jame jokių konkrečių sumanymų nėra.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Včas.

Katalikiški, lietuviški, istoriški

Viešpaties Jėzaus nukryžiuoto sieniniai paveikslai su parašu: „Nuo karo bado ugnies ir maro, gelbėk mus Viešpatie“. 22x14 colių didumo ir jau pašventinti.

Kaina 40 kap. su nusiuntimu 55 k. Nusiuntimas 10-ties arba 25 paveikslų atsieina 50 kap., 50-ties arba 100-to — 90 kap.

Kreipties: A. DUNDZILA,

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9—9.

Varonežiečiai kreipkitės į J. Motūžą, Lietuvių Kemitetą.

Maskviečiai į S. Jackevičių, Seliverstov. per. 4.

Tifliziečiai į Oną Baltuškytę škaplierininkę prie bažnyčios.

Smalenske Masiulio knygų ir galenterijos prekių sankrovoje.

Magileve pas D. Milančių, Ledinskaja 28.

Reikalingi platintojai kitur. Platin-tojams duodama nuosimčiai.

2019—2

JUOZAS RUDIS ieškau savo pusbrolio Juliaus Masilionis iš Kauno gub., Ukmergės aps., Palavėnės par., iš Komorų dvaro. Prašau atsiliepti ir ir pažįstamų. Запорожье Каменское 1-я Садовая ул. Аксеновъ пер. № 10.

2021—2

VERONIKA JANELIONIENĖ ieško savo sūnaus Kazimiero Janeliūno 14 m. iš Lygumų par., Šiaulių aps., Kauno gub., Juknaičių dvaro, tarnavusio pas Joną Martinaitį. Смоленскъ, Базарная площадь д. Павлова № 7. Юстинъ Богвило для Вероники Янелюнасъ.

2022—1

MARĖ GATAVINA Kauno gub., Panev. aps., Biržų par., Ubiškių kaimo, ieškau brolio Jono. Ст. Лигово, Петрогр. губ., Сегалево ул. 63 — 1. Марин Гатавина.

STANISLOVAS SUSNIS ieško brolio sūnaus Adolfo Rakūno, Cudelių kaimo, Pandelio valsč., ir Juozapo Sarulio, Rumpišio k., Pandelio valsč.

Adresas: Петроградъ, Мѣшанская ул. д. № 8, квартира 41.

„ŽVAIGŽDĖ“

Tai rimčiausias Amerikos lietuvių katalikų savaitinis laikraštis, kuris duoda įvairiausių žinių iš viso pasaulio ir šiaip pasiskaitymų.

„Žvaigždė“ kiekviename numeryje nemažai duoda žinių iš tėvynės Lietuvos.

„Žvaigždė“ eina jau antra dešimtis metų ir vis ta pakraipa gina katalikų reikalus, ragina lietuvius katalikus šviestis ir išmintingai savo šviesą gyvenimą tvarkyti.

„Žvaigždė“ nepataikauja tiems, kurie nori katalikais vadintis, o palaiko katalikų priešininkus ir jų paklydimus skleidžia vien pasigyrimui jų tarpe.

„Žvaigždės“ motto buvo ir bus: — Dievas, Tėvynė, Teisybė.

„Žvaigždė“ daugeliui padėjo ir padeda surasti gimines bei pažįstamus Amerikoje.

„Žvaigždės“ kaina metams:

Amerikoje 2 doleriai, Lietuvoje bei Rusijoje 4 rub.

„ŽVAIGŽDĖS“ adresas:

3654 Kichmond St., PHILADELPHIA, PA.

3048—4

I STASIO SUSNIO skalbyklą reikalingos darbininkės. Užmokesnis geras. Kreipties: Петроградъ, Екатерининскій каналъ № 68, кв. 1. (Skalbykla).

—2

VLADISLOVAS URBONAS Vilniaus gub., Trakų aps., Vievio valsč., Ketaviškių par., iš Sabališkių kaimo (gyvenęs Mintaujoje), ieško brolių: Kazimiero, Stanislovo, Aleksandro, motinos Marijos, sesers Emilijos, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Казанская ул. 22 кв. дворника.

2034—1

MIKAS PRANCKONAS, sužeistas kareivis iš Jekonių sod., Pušaloto par., Kauno gub., ieškau Antano ir Onos Bluntaičių, tėvų ir giminių bei Kastancijos Vičaitės. Ст. Точно Ник. жел. дор. убѣжище № 6.

2035—1

MATAUŠAS JAKAITIS Kauno gub., Raudonės valsč., Jakaičių sod., mokėsis Jurbarko, ieškau giminių ir pažįstamų. Žinantieji mane atsiliepkite! Дѣйств. армія, 120 пѣх. Серпуховскій полкъ, Пропорщику Якайтису.

2036—1

Mokytojas **STANISLOVAS ŠILEIKA** Suvalkų gub., Marijampolės aps., Aleksoto valsč., Gaižėnų sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Žinantieji mane atsiliepkite! Дѣйств. армія, 120 пѣх. Серпуховскій полкъ. Пропорщику Шилейко.

2037—1

ERNESTAS PUIGIS iš Upytės, kalvis (Kauno gub., Panev. aps.), ieškau tėvų ir pažįstamų. Г. Минскъ, Всероссійскій Зем. Союзъ, Конный резервъ № 2.

2038—1

J. VALIŪNAS, gyvenantis 330 Goodrich St. S. W. Grand Rapids Mich.

ieško savo tėvo ir brolio Valiūnų iš Skaisgirio m., švogerto Valtekūno iš Bilžių kaimo, K. Gunčiaus (Gunčia) iš Kemšių, F. Dijoko iš Budraičių; visi Žagarės valsč., Šiaulių aps., Kauno gub. Atsiliepkite minėtuoj adresu.

3039

JONAS BALTRUŠAITIS iš Katynų kaimo, Višakio Rūdės par., Suv. gub., ieškau žmonos Agnieškos, dukters Onos, anukės Onutės 9 m., Petronėlės Matusiūnienės su dukterimi Anelia ir sūnumi antanu, Petronėlės Baltrušaitienės su vaikais: Juozu ir Vincu. Ст. Довидовка, Село Тресорукова Воронежской губ. Коротоянского уѣзда

3040—1

JURGIS MIKELIONIS iš Suv. gub., Gižų par., Vilkaviškio aps., Mariškių kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Нев. заст., Форфоровскій постъ, Ник. ж. д. № 3 кв. 18.

3041—2

VERTIBAVIČIUS Obelių par., Zarasų apskr., ieško brolių, seserų ir motinos. Омскъ, Кривая 8.

3043—3

Tuoju reikalingi geri staliai.

Mokestis nuo padirbto daikto. Uždarbis 100—150 rub. į mėnesį.

Kreipties:

РОСТОВЪ н/Д., Старопочтовая № 205, кв. 7. Ф. И. Пенкайтису.

K. 2033—1

Lietuvė Jadvyga Banašauskienė, dantų gydytoja.

Plombuoja dantis, be sops traukia, pamaino dirbtiniais, ir šiaip gerai gydo.

Kainos kuopigiausias.

Ligonys priimami (mos) kas dieną nuo 12—8 val. vakaro.

Lermontovo prospektas, 28—8
2027—2

KAZIMIERAS GURKLYS, ieškau tėvo, brolio, seserų, giminių ir pažįstamų iš Kauno gub., Ukmergės aps., Subačiaus par., Žvirblonių kaimo. Харьковъ, Б. Понасовская ул. № 13—9.

2031—2

JONAS DABULEVIČIUS ieško brolio Antano iš Kuligės k., Jevaravo valsč., Marijampolės aps., Suv. gub. Бобрыйск Окр. Путей Сообщ.

2029—2

EMILIJA PAŠKAUSKAITĖ iš Klovinės sod., Utenos par., Ukmergės aps., Kauno gub., ieškau tėvelių Vinco ir Elzbiotos Paškauskų, sesers Grasilės 12 m. ir Adelės 10 m., taip pat giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Надеждинская ул. д. № 36/38, кв. 13.

2026—1

PRANCIŠKUS VYROKAS

(gyvenantis Amerikoje) iš Seredžiaus, Kauno gub., ieškau savo žmonos, vaikų, brolio ir kitų giminių.

„Lietuvių Balso“ Administracijai Pranciškus Vyrokas yra atsiuntęs iš Amerikos ieškomiems žmonėms pinigų. Delto „Liet. Balso“ Administracija prašo tautiečių, jeigu kas žino, kur yra P. Vyroko žmona, vaikai arba giminės, tegu teikiasi pranešti mums jų adresą.

Петроградъ, Саперный пер. 9 — 9. „Lietuvių Balsui“.

2020—2

Kareivis **PETRAS VALIUKAS** Ratkūnų sod., Gruzdžių valsč., noriu susirašinėti su giminėmis ir pažįstamais. Дѣйств. армія, 20-й Армейскій корпусъ Продовольственный расходный магазинъ, рабочая команда.

Prašau užsienį laikraščių atsispausdinti.

2023—1

Geriausia vieta pinigams karo metu „Brolių Vailokačių ir B-vės“ Draugija.

PINIGAI TIKRI: visu karo metu Draugija nesustabdė pinigų išmokėjimo.

NUOŠIMČIAI GERI: pasidėjusiems metams — 5 rub. nuo šimto, pareikavimui — 4 rub.

PARANKU PASIDĖTI ir LENGVA ATSIIMTI: pinigus atsiųsti ir gauti atgal galima paštu.

Adresas: Петроградъ, Лермонтовскій просп. № 10.

Т-ву „Бр. Вайлокайтисъ и К-о.“

1688—s.